

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/4/2017
Identifikačné číslo spisu: 9517100020
Dátum vydania rozhodnutia: 15.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9517100020.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému O. N. a spol. pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí konanom 15. februára 2018 v Bratislave prejednal odvolania obžalovaných O. N. a B. W. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 26. mája 2017, sp. zn. BB-5T/1/2017, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), f) Tr. por. z r u š u j e s a napadnutý rozsudok u obžalovaného O. N. vo výrokoch o náhrade škody a u obžalovaného B. W. vo výrokoch o treste a spôsobe jeho výkonu. Výrok o vine a treste u obžalovaného N. ostáva nedotknutý.

II. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovaný B. W. rodený W., narodený XX. V. XXXX v J., trvale bytom K. O. XXX, XXX XX K. O.

s a o d s u d z u j e

podľa § 225 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j), l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov;

podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. sa mu výkon trestu odňatia slobody podmienčne o d k l a d á a súčasne sa mu u k l a d á probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe;

podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. sa u s t a n o v u j e skúšobná doba v trvaní 4 (štyroch) rokov;

podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. sa mu p r i k a z u j e, aby sa v skúšobnej dobe pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestných činov;

podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. z r u š u j e s a rozsudok Okresného súdu Žilina z 8. októbra 2015, sp. zn. 29 T 7/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 19. januára 2016, sp. zn. 1 To 127/2015, vo výroku o treste u obžalovaného B. W., ako aj všetky ďalšie výroky a rozhodnutia na tento výrok

obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. sa poškodený Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky so sídlom Dobrovičova 12, 811 09 Bratislava, IČO: 00 156 621 so svojím nárokom na náhradu škody o d k a z u j e na správne konanie.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) rozsudkom z 26. mája 2017, sp. zn. BB-5T/1/2017, uznal obžalovaných O. N. a B. W. vinnými zo zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., z toho u obžalovaného B. W. formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

starosta obce K. O., O. N., v úmysle vylákať finančné prostriedky od poskytovateľa Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „MVARR SR“) poskytnuté na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2214012025001 z 12. mája 2010 (ďalej len „Zmluva o poskytnutí NFP“) na projekt „Komplexná regenerácia centrálnej zóny obce Horný Vadičov“, kód ITMS 22140120250, uzavretej medzi obcou Horný Vadičov ako prijímateľom nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) a MVARR SR ako poskytovateľom NFP, predložil, napriek vedomosti, že stavebný odpad nebol na skládku odvezený a nie je na skládke uložený, v rozpore so Zmluvou o poskytnutí NFP, s čl. 14 ods. 1 písm. e), i/ a k/ Všeobecných zmluvných podmienok (ďalej len „VZP“) a v rozpore s právnymi predpismi SR a ES poskytovateľovi NFP na úhradu spolu s inými dokladmi

- dňa 24. júna 2011 Žiadosť o platbu z 12. apríla 2011 č. 22140120250301 s faktúrou č. 11327 (DF/076) spoločnosti REKON, s.r.o. (ďalej len „REKON“) zo 7. apríla 2011 na sumu 135.092,02 € vrátane nepravdivých nákladov na uloženie, odvoz a skládkovanie stavebného odpadu vo výške 38.051,49 €

- a dňa 11. októbra 2011 Žiadosť o platbu č. 22140120250303 s faktúrou č. 11390 (DF/249) spoločnosti REKON zo 7. októbra 2011 na sumu 409.428,36 € vrátane nepravdivých nákladov na uloženie, odvoz a skládkovanie stavebného odpadu vo výške 15.540,75 €

a následne uskladnenie a odvoz stavebného odpadu deklaroval 77 fiktívnymi sprievodnými lístkami pre skládkovanie stavebného odpadu na skládke odpadov Bytča - Mikšová a fiktívnym protokolom o odovzdaní zmiešaného odpadu zo stavieb z 8. apríla 2011, ktoré na pokyn O. N. zabezpečil v nezistenom čase od pracovníka Mestského úradu Bytča X. Z. konateľ subdodávateľskej spoločnosti STAVSTROJ KYSUCE, spol. s r.o., so sídlom Snežnica 252, 023 32, IČO: 44 735 260 (ďalej len „STAVSTROJ“), B. W., ktorý dopísal na sprievodné lístky množstvo 1185 t fiktívne odvezeného odpadu na skládku Bytča - Mikšová a takto ním vypísané a podpísané doklady odovzdal starostovi obce K. O., O. N., na základe čoho MVARR SR vyplatilo finančné prostriedky obci Horný Vadičov, ktorá ich na základe faktúry č. 11327 dňa 13. júna 2011 a na základe faktúry č. 11390 dňa 23. novembra 2011, 24. novembra 2011 a 25. novembra 2011 následne preplatila uvedeným stavebným spoločnostiam, teda starosta O. N. ich použil na iný ako stanovený účel, čím MVARR SR spôsobili škodu vo výške 50.913,06 €, pozostávajúcu z finančných prostriedkov vo výške 45.553,79 € zo štrukturálnych fondov Európskych spoločností a z finančných prostriedkov vo výške 5.359,27 € zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za to špecializovaný súd obžalovaného O. N. odsúdil podľa § 225 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. e), h) Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (piatich) rokov a 6 (šiestich) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr.

zák. súd obžalovaného Káčeríka na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu súd uložil trest zákazu činnosti - výkonu zamestnania, povolania alebo funkcie v orgánoch verejnej moci vo výmere 5 (piatich) rokov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. mu súd uložil povinnosť nahradiť poškodenému Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPaRV SR“) škodu vo výške 25.456,53 €. So zvyškom uplatneného nároku súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného MPaRV SR odkázalo na civilný proces.

Obžalovaného B. W. súd odsúdil podľa § 225 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j/, l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil s probačným dohľadom a skúšobnou dobou v trvaní 4 (štyroch) rokov. Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. súd mu zároveň uložil povinnosť, aby v skúšobnej dobe nahradil MPaRV SR spôsobenú škodu vo výške 25.456,43 €. Napokon, podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil rozsudok Okresného súdu v Žiline z 8. októbra 2015, sp. zn. 29 T 7/2014, vo výroku o treste u obžalovaného B. W., ako aj všetky ďalšie výroky a rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obžalovaní O. N. a B. W.; prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) a MPaRV SR sa vzdali práva podať odvolanie.

Dňa 13. júna 2017 bolo špecializovanému súdu doručené odôvodnenie odvolania obžalovaného B. W., podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Martina Olosa, advokáta so sídlom Karola Kašjaka 1, 013 13 Rajecké Teplice.

Obžalovaný W. namietal, že uložený trest je neprimerane vysoký, keďže už v prípravnom konaní sa ku skutku v celom rozsahu doznal a od začiatku mal záujem uzavrieť dohodu o vine a treste. K jej uzavretiu nedošlo len kvôli odmietavému postoj obžalovaného N. a prokurátora, ktorý trval na uzavretí dohody u oboch obžalovaných. Zdôraznil, že na hlavnom pojednávaní vykonal vyhlásenie o vine a k veci spontánne vypovedal. Dokonca aj prokurátor žiadal uložiť skúšobnú dobu kratšieho trvania. Upozornil, že v danej veci nie je spolupáchatelom, ale len pomocníkom a že zo spáchaného skutku nemal žiaden prospech. Jeho účasť na trestnom čine spočívala (len) v zabezpečení sprievodných lístkov a netušil pri tom, na aký účel ich vlastne obžalovanému N. obstaráva. Zdôraznil, že konateľ hlavného dodávateľa, Ing. V., stíhaný nebol a naopak, on ako konateľ subdodávateľa bol stíhaný a odsúdený.

Nesúhlasil ani s výškou spôsobenej škody, keď napadol porušenie ustanovení Obč. zák. pojednávajúcich o solidárnej zodpovednosti za škodu, resp. s nimi súvisiacich zásad adhézneho konania. Súd nevysvetlil, prečo náhradu škody rozdelil medzi oboch obžalovaných na polovicu, hoci z dokazovania je zjavné, že obžalovaný W. nemohol mať na vzniknutej škode polovičný podiel. Okrem toho, keďže súd nepriznal poškodenému náhradu škody v celom uplatnenom rozsahu, mal ho vo (zvyšnom rozsahu) odkázať na civilný proces. Aj svedok Ing. W. sa vyjadril, že reálna škoda bola v skutočnosti nižšia ako tá, ktorá bola uplatnená v adhéznom konaní. Keďže prokurátor a ani poškodený sa proti výroku o náhrade škody neodvolali, v novom konaní už nemožno rozhodnúť v jeho neprospech.

Na podklade vyššie uvedeného obžalovaný B. W. navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a náhrade škody zrušil a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s podmienčným odkladom v trvaní 3 rokov a zároveň, aby odvolací súd poškodeného odkázal na civilný proces.

Dňa 14. júla 2017 bolo špecializovanému súdu doručené odôvodnenie odvolania obžalovaného O. N., podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Dušana Chlapíka, advokáta so sídlom Sládkovičova 13, 010 01 Žilina.

Namietal, že splnenie podmienok pre poskytnutie príspevku dôsledne preveroval VÚC Žilina i MVaRR SR. Nikto nevyhlásil, že by obžalovaný N. vylákal príspevok nepravdivými údajmi alebo že by bol použitý na iný ako dojednaný účel. Keďže NFP bol obci poskytnutý 12. mája 2010, nemohol v ďalšom období úmyselne vylákať finančné prostriedky z príspevku, ktorý už bol poskytnutý. Pokiaľ vo faktúrach zhotoviteľa bola uplatnená výška plnenia nad rámec vykonaných prác, nejde o subvenčný podvod podľa § 225 Tr. zák., ale o podvod podľa § 221 Tr. zák. Nesúhlasil so závermi špecializovaného súdu o jeho vedomosti týkajúcej sa spôsobu nakladania so stavebným odpadom. V tomto smere dodal, že z výrokovvej časti nie je zrejmé, o akú skládku ide a ak mal súd na mysli skládku v Bytči - Mikšovej, z vykonaného dokazovania nevyplýva záver, že by odpad bol vyvezený na túto skládku. Uvádzal, že sprievodné lístky nie sú fiktívne; nie sú však ani dokladom o uskladnení odpadu na skládku v Mikšovej a v súlade s týmto ani neboli použité ako doklad o uskladnení zeminy. Doplnil, že spoločnosť STAVSTROJ realizovala stavbu, a tak bol jej konateľ na základe žiadosti kontrolného orgánu (a bez špecifikácie konkrétneho dokladu) požiadaný o zdokladovanie vyvezeného odpadu. Z tohto dôvodu obžalovaný W. zabezpečil sprievodné lístky, ktoré kontrolnému orgánu postačovali. Až po zistení, že sprievodný lístok nie je dokladom o uložení odpadu, začal vyšetrovateľ rozsiahle vyšetrovanie so zameraním na to, kde bol odpad vyvezený a uskladnený. Keďže uskladnenie odpadu v Bytči nebolo preukázané, vyšetrovateľ im vzniesol obvinenie.

K vyčísleniu spôsobenej škody uviedol, že výdavky týkajúce sa odvozu odpadu vo výške 21.014,34 € neboli uznané v dôsledku nepredloženia interných účtovných dokladov dodávateľa, avšak k odvozu v skutočnosti došlo. Čo sa týka položky skladné vo výške 29.899,26 €, takéto náklady dodávateľovi nikdy nevznikli a ak ich zahrnul do svojho súpisu prác, potom sa tak stalo protiprávne. Skutočná výška škody preto z trestnoprávneho hľadiska tvorí len túto sumu. Keďže z faktúr dodávateľa a priložených súpisov vykonaných prác nebolo možné zistiť predmetné nedostatky, pričom z týchto dokladov nevyplýva odvoz odpadu na skládku v Mikšovej, neexistuje logické zdôvodnenie, prečo by obžalovaný Káčerík mal predložiť žiadosť v úmysle vylákať finančné prostriedky za fiktívne odvezený odpad na túto skládku.

Aj obžalovaný N. poukázal na fakt, že konateľ spoločnosti REKON, ktorá si neoprávnene vykázala náklady a ktorej tieto boli v plnej výške preplatené, nebol vo veci obvinený, hoci v inej (obdobnej) trestnej veci k obvineniu došlo. Obžalovaný bol toho názoru, že špecializovaný súd pochybil, keď odmietol vypočítať svedkov Ing. Z. a Ing. V. Osobnou výpoveďou svedka Ing. Z. chcel obžalovaný v súlade so zásadou ústnosti dokázať nepravdivosť výpovede obžalovaného W.. Pokiaľ ide o výpoveď svedka Ing. V., tento v prípravnom konaní síce odmietol vypovedať, aby si neprivodil nebezpečenstvo trestného stíhania, avšak táto okolnosť nie je dôvodom pre nevykonanie dôkazu na hlavnom pojednávaní. S odstupom času možno predpokladať, že svedok Ing. V. už ani nebude mať obavu z možného trestného stíhania.

S prihliadnutím na tieto skutočnosti obžalovaný N. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 21. júla 2017 boli Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) doručené odvolania obžalovaných O. N. a B. W. i kompletný spisový materiál.

Dňa 27. júla 2017 bolo najvyššiemu súdu doručené v poradí druhé odôvodnenie odvolania obžalovaného N., v ktorom navyše - v porovnaní s predchádzajúcim uviedol, že Zmluva o poskytnutí NFP neobsahuje čl. 14 ods. 1 písm. k/, a tak nie je zrejmé, v rozpore s akou zmluvou mal ako starosta obce konať. Jeho vina bola založená výhradne na podklade výpovedí obžalovaného W., ktoré neustále menil, keď spočiatku tvrdil, že sprievodné lístky dal jemu osobne, aby neskôr uviedol, že nevie, komu ich odovzdal. Spoluobžalovaného W. o žiadne sprievodné lístky nepožiadala a žiadne lístky ani nedostal. Súd sa tiež nevysporiadal so zistením, že sutina bola vyvezená na pozemky patriace obžalovanému W.. Dodal, že obec nemohla kontrolovať, kam bude sutina vyvezená a on sám nemohol zamestnancom spoločnosti STAVSTROJ prikazovať, kam ju majú odviezť. Starosta nemôže byť neustále prítomný pri vykonávaní stavebných prác, toto je v kompetencii stavebného dozoru. Nepravdivé je tiež tvrdenie, že Ministerstvo financií Slovenskej republiky vyplatilo obci finančné prostriedky na podklade sprievodných lístkov. V

konaní nebolo preukázané úmyselné zavinenie, naopak, starosta v porovnaní s pôvodným rozpočtom ušetril približne 130.000 €.

Zopakoval, že tzv. fiktívne doklady za odpad boli predložené až v roku 2014 zo strany obžalovaného W., a teda on sám sa popísaného konania nemohol dopustiť. Kontrolnú funkciu pri predkladaní žiadostí o platbu vykonávala spoločnosť Castor & Pollus, a.s., pričom žiadosti o platbu doručovala kontaktná osoba uvedenej spoločnosti. V súvislosti s rozpormi ohľadne výšky spôsobenej škody poukázal na výpovede Ing. G. W., Mgr. O. X. a Ing. R. B., aby napokon navrhol vypracovať vo veci znalecký posudok z odboru účtovníctvo - ekonomika. Poukázal aj na to, že obec Horný Vádičov vedie viacero súdnych sporov voči spoločnostiam, ktoré vlastní B. W. a je teda v jeho záujme, aby viac nemohol vykonávať funkciu starostu.

K výške trestu doplnil, že súd aplikoval tak asperačnú zásadu, ako aj prirážajúcu okolnosť, že spáchal viac trestných činov. Takýto postup je v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu, ktorá zakazuje dvojité pričítanie tej istej okolnosti v neprospech obžalovaného. Vo vzťahu ku škode upozornil, že vo veci nevystupoval ako fyzická osoba, ale ako štatutárny orgán obce. Ak ku škode vôbec došlo, tak za ňu zodpovedá príjemca, pričom na jeho (osobný) účet poškodený žiadnu sumu nezložil.

Na podklade týchto skutočností obžalovaný O. N. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby rozhodnutie zmenil tak, že ho podľa § 285 písm. a) Tr. por. spod obžaloby oslobodí.

Po preskúmaní odvolaní obžalovaných N. a W. i predloženého spisového materiálu, predseda senátu najvyššieho súdu doručil rovnopisy odvolaní obžalovaným, prokurátorovi a poškodenému s upozornením, že sa k nim môžu v lehote 15 dní od doručenia vyjadriť.

Dňa 29. septembra 2017 bolo najvyššiemu súdu doručené vyjadrenie obžalovaného N. k odvolaniu obžalovaného W., podľa ktorého sa tento len usiluje preniesť zodpovednosť na neho, resp. „vyjadruje svoju nevďačnosť za nízky trest“. Obžalovaný W. bol spolu s ostatnými činovníkmi zo skládky odpadov (H., W., Z.) usvedčený zo zločinnosti. Uviedol, že spolu s Ing. Y. sa proti nemu spikli, aby mu znemožnili dokázať ich spoločnú zločinnosť. K podanému vyjadreniu obžalovaný pripojil aj ďalšie listiny, ktoré mali preukazovať recidívu obžalovaného W.. Záverom obžalovaný dodal, že v krátkom čase predloží vo veci aj ďalšie dôkazy, ktoré potvrdia jeho nevinu.

Dňa 22. novembra 2017 bolo najvyššiemu súdu doručené v poradí tretie odôvodnenie odvolania obžalovaného N., podaného prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Evy Mišíkovej, advokátky so sídlom Partizánska 2, 811 03 Bratislava.

V odôvodnení (nad rámec už skôr doručených) uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia obžalovaného W. je nezákonné, keďže sa mu v ňom kládlo za vinu, že „v nezistenom čase“ zabezpečil fiktívne sprievodné lístky. Ako uviedol, z dokazovania vyplynulo, že sa tak stalo najskôr 3. októbra 2012, tzn. takmer rok po do úvahy pripadajúcom spáchaní oboch trestných činov. Z tohto dôvodu popis konania, ktoré spočíva až v následnom predkladaní fiktívnych podkladov nikdy nemôže byť súčasťou skutku, v ktorom sa vidí trestný čin. Pokiaľ tomu tak bolo, potom uznesenie o vznesení obvinenia obžalovaného W. bolo nezákonné, čo má významný vplyv aj na jeho postavenie, keďže úkony, ktoré boli vo vzťahu k nemu (obžalovanému N.) vykonané sa tým stali absolútne nepoužiteľné. Procesne nepoužiteľná je aj jeho výpoveď z 23. apríla 2015, keďže ide o čiastočnú kópiu (nie spontánnu výpoveď) jeho skoršej výpovede z 10. júla 2014. Čiastočne je zmenený slovosled a skladba viet, obsahová stránka, chronológia, ale aj gramatické chyby sú však identické. Vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia obžalovaného W. tiež namietal, že bolo postavené výhradne na seba usvedčujúcej výpovedi, ktorú učinil v procesnom postavení svedka, hoci už v tom čase bol dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu.

Vychádzajúc zo zákonných znakov skutkových podstát trestných činov podľa § 225 Tr. zák. a § 261 Tr. zák. vysvetlil, že skutková veta uznesenia o vznesení obvinenia v rozpore s § 206 ods. 3 Tr. por.

obsahuje tzv. právnu vetu, keď uvádza, že neoprávnene vylákané finančné prostriedky „použil na iný ako stanovený účel“. Takýto nedostatok nie je možné zhojiť tak, že predmetné skutkové okolnosti sa doplnia v obžalobe, keďže tomu bráni § 243 ods. 2 Tr. por. Ak však z tohto dôvodu uznesenie nebolo voči jeho osobe zrušené, minimálne tá časť skutku, ktorá obsahuje predmetný nedostatok, nemala byť predmetom obžaloby. Za daných okolností je možná právna kvalifikácia len podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. a nie aj ods. 3.

Okrem toho predmetná právna kvalifikácia prichádza do úvahy iba v tom prípade, ak by sa obžalovaný popísaného konania dopustil úmyselne, teda ak by o nepravdivosti faktúr spoločnosti REKON mal vedomosť. Vo faktúrach však nebol uvedený rozpis jednotlivých prác, ten bol až súčasťou priložených súpisov a ani v nich nebolo uvedené, že by odpad mal byť vyvezený na skládku v Bytči - Mikšovej. Obžalovaný preto nemal ako vedieť, že údaje v ňom sú nepravdivé. Ak by sa aj fakturácia mala dotýkať odvozu a uskladnenia odpadu v areáli Agrofarmy Vadičov, nebolo možné z dostupných podkladov zistiť, či tomu tak bolo alebo nie. O okolnostiach vystavovania faktúr spoločnosťou REKON nemal žiadnu vedomosť a čo je podstatnejšie, týmto smerom sa dokazovanie ani neuberalo. Jeho vedomosť o uložení stavebného odpadu v areáli Agrofarmy Vadičov mala podľa uznesenia o vznesení obvinenia vyplývať (okrem výpovede obžalovaného W.) už len z výpovede svedka O. z 11. septembra 2014, ktorému však boli otázky kladené sugestívne. Rovnako vyšetrovateľ postupoval aj pri výsluchu z 22. decembra 2015 a konfrontácii zo 6. mája 2016, kde sa taktiež snažil „dotlačiť“ svedka ku konkrétnym odpovediam. Vyššie uvedené nedostatky spôsobujú nezákonnosť podkladu pre podanie obžaloby ako celku.

Vo vzťahu ku škode dodal, že bola nesprávne zistená a vyčíslená, keďže aj odvoz a skládkovanie odpadu na inú skládku má svoju hodnotu. Orgány činné v trestnom konaní nekriticky prebrali výšku škody vyčíslenú poškodeným, hoci na jej zistenie a posúdenie malo byť podané aspoň odborné vyjadrenie. V tejto súvislosti poukázal aj na časové okolnosti skutku, keď k preplateniu prvej žiadosti o platbu došlo ešte predtým, ako bola podaná. Keďže žiadosť o platbu nepredchádzala poskytnutiu finančného plnenia, obžalovaný nemohol poskytovateľa NFP uviesť do omylu.

Na podklade vyššie uvedených skutočností obžalovaný N. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b) a d) Tr. por. zrušil.

Následne v dňoch 8. a 12. februára 2018 bolo doručených niekoľko podaní obžalovaného N., medzi inými aj znalecký posudok č. 1/2018 Ing. Miloša Kovaľa. Dňa 12. februára 2018 bola tiež najvyššiemu súdu doručená notárska zápisnica z toho istého dňa, v ktorej V. W., brat obžalovaného W., vyhlásil, že usvedčujúce výpovede jeho brata sú klamstvom. Obžalovaný W. má s obžalovaným N. obchodné spory, má tiež veriteľov, ktorým sľúbil, že keď vyhrá spory s obcou Horný Vadičov, zaplatí im faktúry; preto ho chcel dostať do basy.

Následne najvyšší súd ako súd odvolací podľa § 315 Tr. por., po zistení, že niet dôvodu na zamietnutie odvolaní podľa § 316 ods. 1 Tr. por., skúmal dôvody pre zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por. a zistil, že tieto nie sú dané.

Pokiaľ ide o obžalovaný N. uvádzané skutočnosti v V. časti druhého odôvodnenia odvolania (v rámci ktorých vysvetľuje, že sa mal s predsedom senátu špecializovaného súdu JUDr. Michalom Trubanom stretávať na spoločných poľovačkách), odvolací súd uvádza, že z predmetnej časti nevyplýva, že by obžalovaný chcel voči konajúcemu sudcovi postupovať podľa § 32 ods. 3 Tr. por. v spojení s § 31 ods. 1 Tr. por. a podať námietku zaujatosti. S ohľadom na tento fakt, ako aj s prihliadnutím na to, že „námietka“ evidentne nebola podľa § 31 ods. 4 Tr. por. podaná bez meškania, postupoval špecializovaný súd správne, keď ju za takúto nevyhodnotil, resp. o nej podľa § 32 ods. 6 Tr. por. nekonal.

Následne odvolací súd postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaní O. N. a B. W. podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnúť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371

ods. 1 Tr. por. a dospel pritom k záveru, že odvolania obžalovaných sú čiastočne dôvodné.

Pokiaľ ide o otázku viny, správne súd poukázal na výpovede obžalovaného W. (č. l. 806 a nasl.), ktorý sa ku skutku priznal a podrobne tiež popísal úlohu obžalovaného N.. K námietke týkajúcej sa rozporov v jeho výpovediach z prípravného konania (č. l. 72) a hlavného pojednávania (č. l. 807), odvolací súd konštatuje, že tieto nezistil. V oboch výpovediach obžalovaný W. skonštatoval, že sprievodné lístky obstaral na pokyn starostu obce a jemu ich aj následne odovzdal; postup prokurátora podľa § 258 ods. 4 Tr. por. bol tak nadbytočný. Okrem toho, výpoveď obžalovaného W. korešponduje s výpoveďou vodiča svedka O. (č. l. 823 a nasl.), ktorý hlavne v prípravnom konaní jednoznačne potvrdil, že ako zamestnanec firmy STAVSTROJ vyvážal stavebný odpad na farmu v Hornom Vádičove na pokyn oboch obžalovaných (č. l. 210). V tomto smere odvolací súd len kvôli presvedčivosti doplnil dokazovanie o výpoveď svedka V. K., ktorý uviedol, že o vývoze zeminy na farmu starosta obce vedel (dokonca svedkovi vysvetľoval, že chce vybudovať prechod pre hovädzí dobytok) (č. l. 290) a B.S., ktorý taktiež potvrdil, že starosta N. bol na farme v Hornom Vádičove prítomný prakticky dennodenne (č. l. 335).

Aj z ostatných nepriamych dôkazov možno vyvodit', že obžalovaný N. stál za podvodným vylákaním prostriedkov zo štátneho rozpočtu a rozpočtu ES. Bol to predsa štatutár obce, kto podpisoval Zmluvu o poskytnutí NFP (i keď tomu predchádzal súhlas obecného zastupiteľstva) (č. l. 373 a nasl.), on si vo výberovom konaní vybral dodávateľa stavby - spoločnosť REKON, on (a nie hlavný dodávateľ) ďalej oslovil subdodávateľa - spoločnosť STAVOSTROJ. Bol to starosta, kto ako jediný mohol podať žiadosť o platbu, ku ktorým pripojil faktúry so súpisom vykonaných prác spoločnosťou REKON (č. l. 382 a nasl.). Napokon bol to opäť starosta, kto pri prvej kontrole SO RO ROP VÚC Žilina predložil 77 sprievodných lístkov (č. l. 395 a nasl.), resp. protokol o uložení zmiešaného odpadu (č. l. 394), ktorými deklaroval uloženie a skládkovanie odpadu na skládke v Bytči - Mikšovej, kde, ako to vyplýva z absencie tzv. vážnych lístkov, ale predovšetkým z výpovede svedkyne F. H. (č. l. 107 a nasl.), nikdy vyvezený nebol. Napokon, asi len spoločnosť Agrofarma Vádičov, s.r.o. (ďalej len „Agrofarma“), ktorej jediným konateľom bol obžalovaný N. (majúci úrad priamo na námestí kde sa realizovala rekonštrukcia a rodinný dom v jeho susedstve) a ktorej majiteľom je z 50 % obec Horný Vádičov a z 50 % spoločnosť STAVOSTROJ obžalovaného W. (č. l. 599 a nasl.) si mohla „nevšimnúť“, resp. „neprotestovať“ proti tomu, aby do jej areálu bolo protiprávne vyvezených viac ako 1185 t stavebného odpadu.

Ak teda v odvolaní obžalovaný N. argumentuje, že nikdy netvrdil, že by stavebný odpad bol vyvezený na skládku v Mikšovej, potom odvolací súd v tomto smere poznamenáva, že hoci túto okolnosť v žiadostiach o platbu nedeclaroval (keďže tak činiť ani nemusel, pretože na úhradu platby mu postačovala faktúra a súpis vykonaných prác od spoločnosti REKON), pravdou je, že dodanými dokumentmi deklaroval, že v súvislosti s odvozom, uložením a skládkovaním odpadu (na nešpecifikovanú skládku) obci vznikli náklady vo výške 53.592,69 €, hoci nielenže vedel, že tomu tak nebolo, ale sám organizoval také (protiprávne) uloženie odpadu, s ktorým predmetné náklady spojené neboli. Až následne, po spáchaní trestného činu - pri prvej kontrole zo strany SO RO ROP v októbri 2012, starosta použil od obžalovaného W. vopred obstaraných 77 sprievodných lístkov s protokolom o odovzdaní zmiešaného odpadu z 8. apríla 2011, ktoré mali potvrdzovať, že odpad bol vyvezený na skládku v Mikšovej. Stalo sa tak však už nie s cieľom dokončiť trestné činy (keďže tieto už spáchané boli), ale v snahe sťažiť kontrolným orgánom (najprv VÚC Žilina, neskôr OČTK) preverovanie okolností, ktoré boli pre posúdenie oprávnenosti deklarovaných nákladov významné.

Pokiaľ ide o sériu námietok, ktorými obžalovaný N. spochybňoval zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia obžalovaného W. a v príčinnej súvislosti s tým aj zákonnosť usvedčujúcich dôkazov proti nemu (N.), ani s nimi sa najvyšší súd nestotožnil. Hoci skutková veta uznesenia (ale aj obžaloby a napadnutého rozsudku) uvádza, že k obstaraniu sprievodných lístkov a protokolu došlo „v nezistenom čase“, ako z dokazovania vyplývalo, stalo sa tak pred podaním žiadostí o platby s prílohami (výpoveď W.; č. l. 72, 89 a nepriamo aj svedkov Z.; č. l. 86, 174 a H.; č. l. 111, 196), a preto bola právna kvalifikácia zvolená správne. Odhliadnuc od toho, i keby k uvedenému konaniu došlo (tak ako to tvrdí obžalovaný N.) až po podaní žiadostí o platby a ich následnom preplatení zo strany poskytovateľa, bolo

by možné konanie obžalovaného W. kvalifikovať ako nadržovanie podľa § 339 ods. 1 Tr. zák. Inými slovami, keďže trestné stíhanie sa začína vždy pre skutok a nie pre jeho právnu kvalifikáciu, popísaná nejasnosť ohľadne časového vymedzenia skutku (a to aj v kontexte ostatných časových súvislostí) nemá vplyv na posúdenie jeho trestnosti, ale len na jeho právnu kvalifikáciu.

Totožný záver možno formulovať aj vo vzťahu k námietke o absentujúcom popise „iného účelu“ ako jedného zo znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Tr. zák. Aj v tomto smere platí, že ak skutok (tak ako je v uznesení definovaný) naplnia znaky niektorého z trestných činov, potom nemôže existovať pochybnosť o dôvodnosti jeho vydania. Pokiaľ teda obžalovaný N. nenamieta trestnosť skutku ako takého (nespochybňuje napr. jeho právnu kvalifikáciu podľa § 225 Tr. zák.), potom jeho námietky nemožno vyhodnotiť ako opodstatnené. Kvôli úplnosti však odvolací súd doplnia, že vtedajšia formulácia skutku zodpovedala obom trestným činom, vrátane trestného činu podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Skutková podstata prečinu podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. obsahuje dve aliney. Prvá sankcionuje také použitie / predloženie falšovaného / nesprávneho / neúplného výkazu / dokladu / neposkytnutie povinných údajov, ktoré smeruje k umožneniu spôsobenia sprenevery / (umožneniu) protiprávneho zadržania (zjednodušene) európskych prostriedkov. Druhá alinea spočíva v použití európskych prostriedkov na iný účel, ako boli pôvodne určené, čo taktiež smeruje k niektorému z vyššie formulovaných alternatívnych následkov. Výška škody je v prípade prvej aliney determinovaná rozsahom protiprávne vylákaných (spreneverených / zadržaných) európskych prostriedkov a v prípade druhej aliney je výška závislá od rozsahu európskych prostriedkov (spreneverených / zadržaných) vynaložených na iný účel. Ak by teda aj v skutkovej vete uznesenia absentoval popis iného ako určeného účelu (druhá alinea), avšak táto obsahuje popis predkladania nesprávnych dokladov, na podklade ktorých boli európske prostriedky žiadateľovi vyplatené (prvá alinea), potom nemožno dospieť k záveru, že by skutok nenaplnil znaky trestného činu tak podľa základnej, ako aj kvalifikovanej skutkovej podstaty. To, že následne - ďalším vykonaným dokazovaním bolo zistené, že európske prostriedky (predtým získané na podklade nesprávnych dokladov) boli zo strany obce dodávateľom fiktívnych prác aj preplatené, a teda tieto (vzhľadom na čiastočne fiktívny charakter vykonaných prác) boli použité na iný, ako určený účel (odvoz, uloženie a skládkovanie odpadu), neznamená, že dovtedy skutková veta neobsahovala všetky znaky skutkovej podstaty.

K ďalším námietkam týkajúcim sa „nedôvodnosti“ (v zmysle nedostatočného podkladu pre vydanie) uznesenia o vznesení obvinenia, najvyšší súd bez toho, aby mal potrebu podrobnejšie vstupovať do tejto fázy hodnotenia dôkazov podotýka, že uznesenie v žiadnom prípade nebolo vydané výhradne na podklade seba usvedčujúcej výpovede svedka Martikána (okrem tejto výpovede uznesenie odkazuje na výpovede O., Z. a H., ale aj na množstvo listinných dôkazov; č. l. 23 a nasl.). K procesnému postaveniu svedka W. pri jeho výpovedi z 10. júla 2014 je treba uviesť, že tak trestné oznámenie (s prílohami), ako aj jeho doplnenie celkom zreteľne smerovalo voči obžalovanému N. a aj ďalšie obstarané listinné dôkazy prehlbovali podozrenie predovšetkým voči nemu. Dá sa povedať, že k vzneseniu obvinenia u obžalovaného W. došlo až na podklade jeho priznania (po zákonomnom poučení podľa § 130 ods. 2 Tr. por.) a verifikácii ním uvádzaných skutočností ďalšími svedkami (hlavne Z. a H.). Pokiaľ ide o výsluch svedka Vlčeka z 11. septembra 2014 treba poukázať na to, že namietanej otázke predchádzala spontánna časť výpovede, v rámci ktorej svedok uviedol, že prácu na stavbe organizovali W. a starosta (N.). Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného, berúc tiež do úvahy skutočnosť, že v tomto štádiu trestného konania uznesenie nemusí byť podporené takým penzom dôkazov, ako neskôr vydané rozhodnutia (obžaloba, resp. rozsudok), odvolací súd bol jednoznačne toho názoru, že pri jeho vydaní bol dostatočne odôvodnený záver, že k spáchaniu trestného činu došlo a že ho spáchala určitá osoba (§ 206 ods. 1 Tr. por.).

Pokiaľ ide o námietky smerujúce k zákonitosti vykonaného dokazovania po vznesení obvinenia (vopred predpripravený výsluch obvineného W.; č. l. 70 - 75; tendenčne vedený výsluch svedka O.; č. l. 204 - 212, resp. konfrontácia N. a O.; č. l. 270 - 273), odvolací súd v prvom rade upozorňuje, že obžalovaný W. zotrval na svojej výpovedi v celom priebehu konania, vrátane konania pred súdom (č. l. 806 a nasl.). I napriek tomu súd dodáva, že ani po podrobnom preskúmaní oboch výpovedí nezistil, že by tieto vykazovali akékoľvek znaky manipulácie (č. l. 70 - 75; 88 - 90). Pokiaľ ide o svedka O., tento označil

stavbyvedúceho Y. za osobu, ktorá na stavbe organizovala denno-dennú prácu a bolo teda prirodzené, že vyšetrovateľ, ale aj obhajca obžalovaného N., JUDr. Chlapík, položili svedkovi viacero otázok týkajúcich sa okolností vyvážania stavebného odpadu; na tieto otázky odpovedal svedok takým spôsobom, že celkovo desaťkrát buď priamo alebo nepriamo označil starostu N. ako osobu, ktorá ho v tomto smere úkolovala. K vykonanej konfrontácii odvolací súd konštatuje, že táto nebola podkladom pre odsudzujúci rozsudok.

Vo vzťahu k neustále sa opakujúcim námietkam, týkajúcim sa zodpovednosti za nakladanie s odpadom, odvolací súd poukazuje na čl. 1 ods. 2 VZP k Zmluve o poskytnutí NFP, podľa ktorého je to výhradne prijímateľ, kto zodpovedá za realizáciu aktivít projektu v celom rozsahu, bez ohľadu na osobu, ktorá projekt skutočne realizuje. Obdobne podľa druhej vety čl. 16 ods. 8 VZP, prijímateľ zodpovedá za pravosť, správnosť a kompletnosť údajov uvedených v žiadosti o platbu. Neobstoí teda obrana obžalovaného N., že zodpovednosť za nakladanie s odpadom nesie podľa zmluvy o dielo uzavretej medzi obcou Horný Vadičov a dodávateľom stavby výhradne spoločnosť REKON.

Pokiaľ ide o námietky obžalovaného N. (a čiastočne aj W.), že Ing. V. ako konateľ spoločnosti L. nebol vo veci stíhaný, aj odvolací súd je toho názoru, že za žalovanú trestnú činnosť mohli byť stíhané aj iné osoby. Na druhej strane, je výhradne v pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní samostatne vyhodnocovať dôkaznú situáciu a následne, podľa jej výsledkov rozhodnúť o ne / začatí trestného stíhania voči konkrétnej osobe podľa § 206 Tr. por. Úlohou súdu nie je určovať, kto ďalší mal byť trestne stíhaný, keďže súd len rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou. Odhliadnuc od uvedeného, trestné stíhania ďalších osôb nemajú žiaden vplyv na trestnosť konania obžalovaných N. a W..

Pokiaľ ide o nevypočutie svedkov Ing. X. Z. a Ing. B. V., aj odvolací súd je toho názoru, že ich osobný výsluch nebol v konaní nevyhnutný. Svedok Ing. Z. v prípravnom konaní jednoznačne potvrdil tú časť výsluchu obžalovaného W. (ale aj svedkyne F. H., ktorá odovzdanie lístkov Ing. Z. potvrdila), že tento ho kontaktoval cez W. N., aby obstaral nejaké prázdne sprievodné lístky, čomu svedok Ing. Z. v postavení referenta životného prostredia Mestského úradu Bytča vyhovel (č. l. 84 a nasl.). Tu treba uviesť, že svedok Ing. Z. vo svojom výsluchu ani raz nespomenul obžalovaného N. (on sám nevedel, na čo konkrétne sú obžalovanému W. sprievodné lístky) a z trestnej činnosti usvedčoval výhradne obžalovaného W. (pri prvom výsluchu uviedol, že si obžalovaný W. „chcel pomôcť, aby trochu ušetril na odvoze a likvidácii odpadu“). Pokiaľ teda obžalovaný N. zdôvodňoval potrebu osobného výsluchu menovaného svedka tým, že tento potvrdí, že obžalovaný N. sprievodné lístky od svedka nežiadal (č. l. 826), potom je takýto výsluch zjavne nadbytočný, keďže toto svedok Ing. Z. v prípravnom konaní ani netvrdil. Pokiaľ ide o výpoveď Ing. V., tento ešte v prípravnom konaní z obavy o trestné stíhanie vypovedať odmietol a s prihliadnutím na fakt, že obžalovaní sa v priebehu konania usilovali poukázať aj na jeho účasť na trestnej činnosti, možno len ťažko predpokladať, že by si toto svoje rozhodnutie rozmyslel. Navyše obhajoba nijako nezodôvodnila, čo (aká skutočnosť) sa má svedectvom Ing. V. vlastne preukázať. Na podklade týchto skutočností súd prvého stupňa postupoval v súlade s § 272 ods. 3 Tr. por., keď návrhy na doplnenie dokazovania odmietol.

Pokiaľ ide o návrh obžalovaného N. na doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého posudku č. 1/2018 z odboru stavebníctvo, najvyšší súd uvádza, že pre právnu kvalifikáciu skutku je z pohľadu vznikutej škody rozhodná len výška protiprávne vylákaných finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu (§ 225 Tr. zák.), resp. z rozpočtu ES (§ 261 Tr. zák.). Nie je teda podstatné, aká bola reálna hodnota odvozu, uloženia a skládkovania odpadu na pozemkoch areálu Agrofarmy Vadičov, ak finančné prostriedky boli úmyselne vylákané dokladmi, ktoré nezodpovedali skutočnosti (išlo o uloženie odpadu v rozpore so zákonom, mimo registrovanú skládku). Odhliadnuc od toho, len poplatky za skládkovanie (ku ktorému nikdy nemohlo dôjsť) si obec cez obžalovaného N. uplatnila vo výške 29.899,26 € bez DPH; už táto položka tak naplňa zvolenú právnu kvalifikáciu. Po prvotnom oboznámení sa so znaleckým posudkom možno tiež skonštatovať, že tento obsahuje zjavné nedostatky. Odhliadnuc od toho, že posudok nebol vyhotovený na účely trestného konania a ani jeho objednávateľom nebol obžalovaný N. (ale obec Horný Vadičov), znalec ako oprávnený výdavok vyhodnotil náklady za skládkovanie odpadu vo výške 16.196,40 € (hoci, ako bolo povedané, ak niekto „načierne“ vysype stavebný odpad na pozemok, k

žiadnemu „skládkovaniu odpadu“ nemôže dôjsť), resp. medzi tieto započítal aj 12.741,17 € za naloženie vybúraných hmôt na dopravný prostriedok. Stalo sa tak napriek skutočnosti, že z listinných dôkazov (ale aj z jeho vlastného posudku) je nesporné, že pokiaľ ide o túto položku, MPaRV SR neidentifikovalo žiadne neoprávnené výdavky. Na podklade týchto skutočností (posudok sa týka okolností, ktoré nie sú pre rozhodnutie podstatné, resp. okolností, ktoré boli dostatočne zistené iným vykonaným dokazovaním; posudok obsahuje formálne a obsahové chyby) dospel odvolací súd k záveru, že vykonanie posudku nie je potrebné, a preto tento návrh podľa § 295 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol.

Pokiaľ ide o obžalovaného W., súd v jeho prípade postupoval v intenciách § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. v spojení s § 257 ods. 8 Tr. por., tzn. dokazovanie o vine nevykonával. Z tohto dôvodu sa ani odvolací súd nemohol zaoberať jeho námietkou týkajúcou sa jeho (ne)vedomosti o účele poskytnutých sprievodných lístkov (k tomuto viď aj R 36/2012, príp. rozsudok najvyššieho súdu z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 11/2016).

Z pohľadu právnej kvalifikácie (u oboch obžalovaných) odvolací súd upozorňuje, že skutková podstata trestného činu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. si vyžaduje identifikáciu všeobecne záväzného právneho predpisu a v rámci neho aj konkrétneho ustanovenia, ktorý mal byť konaním páchatel'ov porušený. I keď táto (identifikácia) nemusí byť súčasťou skutkovej a ani právnej vety, minimálne z odôvodnenia rozsudku musí byť zrejmá (k tomuto viď rozsudok najvyššieho súdu zo 14. júna 2017, sp. zn. 1 TdoV 7/2016). Keďže v napadnutom rozsudku sa uvádza len to, že konaním obžalovaných došlo k porušeniu čl. 14 ods. 1 písm. e), i) a k) VZP k Zmluve o poskytnutí NFP (pozn. mimochodom, predmetný výpočet je nepostačujúci, keďže správne sa malo odkazovať aj na čl. 11 VZP, ktoré prijímateľ'ov zaväzuje postupovať podľa zákona č. 431/2002 Z. z., resp. čl. 16 ods. 8 VZP, ktoré ich zas zaväzovalo v žiadostiach o platbu predkladať výlučne výdavky, ktoré zodpovedali podmienkam uvedeným v čl. 14) a „právnych predpisov SR a ES“, v tomto smere je rozhodnutie nepostačujúce.

Keďže rozhodnutia súdov prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, odvolací súd dopĺňa, že konanie obžalovaných (popísané v skutkovej vete) zakladá porušenie § 12 ods. 1 v spojení s § 15 zákona č. 528/2008 Z. z. v znení zákona č. 57/2010 Z. z. (pojednávajúcich o tom, že pomoc a podpora sa poskytuje na základe zmluvy, ktorá definuje práva a povinnosti prijímateľa a riadiaceho orgánu) v spojení s § 19 ods. 1 a § 31 ods. 1 písm. a), g), j), n) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 57/2010 Z. z. (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) (verejné prostriedky možno použiť len na účely, ktoré sú v súlade s osobitnými predpismi; porušenie finančnej disciplíny je poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom, umožnenie bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov, nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov, porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté), ako aj § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení zákona č. 504/2009 Z. z. (popisujúce náležitosti účtovných dokladov).

Vo vzťahu k výrokom o uloženom treste odvolací súd uvádza, že ich považuje za zákonné a spravodlivé. Súd prvého stupňa na s. 20 ods. 5 - 22 ods. 1 napadnutého rozsudku podrobne a v súlade so základnými zásadami pre ukladanie trestov podľa § 34 a nasl. Tr. zák. vysvetlil dôvody, ktoré ho k ich uloženiu viedli. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku obžalovaného N. týkajúcu sa porušenia § 38 ods. 1 Tr. zák., odvolací súd žiadne pochybenie v tomto smere nezistil. Ako to vyplýva z výrokovej časti, ale aj z odôvodnenia, súd prvého stupňa u obžalovaného N. (na rozdiel od obžalovaného W., ktorému ukladal súhrnný trest aj za ďalší skutok) neukladal trest podľa zostrovacej zásady v režime § 41 ods. 2 Tr. zák. (keďže k páchaniu trestnej činnosti dochádzalo v jednočinnom súbehu), a preto správne postupoval, keď obžalovanému ako priťažujúcu okolnosť započítal, že spáchal viac trestných činov podľa § 37 písm. h) Tr. zák. (§ 225 Tr. zák. a § 261 Tr. zák.). To isté možno konštatovať aj vo vzťahu k priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. e) Tr. zák., nakoľko zneužitie funkcie nie je súčasťou objektívnej stránky základnej, resp. kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetných trestných činov. Funkcia starostu obce obžalovanému N. uľahčila, zjednodušila spáchanie trestných činov. Pokiaľ ide o okolnosť, že NFP bol poskytnutý obci (a nie priamo obžalovanému N.) treba uviesť, že z pohľadu naplnenia tejto priťažujúcej

okolnosti nie je relevantné, pre koho bola neoprávnená výhoda určená (k tomuto viď aj ČENTĚŠ, J. a kol.: Trestný zákon. Veľký komentár. 2. vyd. Bratislava: Eurokódex, 2015, s. 77).

Špecializovaný súd však pochybil, keď u obžalovaného N. nesprávne vypočítal dolnú hranicu trestnej sadzby vo výške 5 rokov a 6 mesiacov (s. 21 ods. 3 rozsudku). Keďže najprísnejšie trestný bol skutok kvalifikovaný podľa § 225 ods. 4 Tr. zák., pri ktorom je trestná sadzba 3 - 10 rokov, po postupe podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. sa jej dolná hranica mala správne zvýšiť (o jednu tretinu) na 5 rokov a 4 mesiace. S prihliadnutím na fakt, že uložený trest vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov odvolací súd nepovažoval za neprímerane prísny, ale naopak, za plne zodpovedajúci závažnosti skutku (ktorý bol spáchaný takým spôsobom, že prakticky úplne vylučoval, aby ho na to určené kontrolné orgány odhalili) a predovšetkým osobe páchatel'a ako verejne činnnej osoby (starostu obce), jeho výšku nemenil. Aj v prípade obžalovaného W. sa súd stotožnil s uloženým trestom, keďže mu bol vymeraný na samej dolnej hranici zvýšenej trestnej sadzby (upravenej podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák.), ktorý mu bol (navyše) podmienene odložený s probačným dohľadom. Uložený trest pritom zohľadňuje aj predchádzajúce odsúdenie obžalovaného W. za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 344 ods. 1 písm. a) Tr. zák., za ktorý mu bol rozsudkom Okresného súdu Žilina z 8. októbra 2015, sp. zn. 29 T 7/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 19. januára 2016, sp. zn. 1 To 127/2015, uložený podmienkový trest vo výmere 1 roka so skúšobnou dobou v trvaní 2 rokov.

Pokiaľ ide o výroky o náhrade škody (u obžalovaného W. ide technicky o štvrtý výrok o treste podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Tr. zák.), v tomto smere odvolací súd upozorňuje, že účel § 50 ods. 2 Tr. zák., resp. § 51 ods. 2, ods. 4 písm. c) Tr. zák. na strane jednej a § 164 písm. a) Tr. por., resp. § 287 Tr. por. na strane druhej, je diametrálne odlišný. „Zatiaľ čo povinnosť nahradiť škodu podľa § 228 zákona č. 141/1961 Zb. (pozn. teraz § 164 písm. a) Tr. por.) je vynúiteľná súdnym výkonom rozhodnutia, teda prípadne i proti vôli odsúdeného, a jeho hlavným cieľom je odškodnenie poškodeného, sleduje výrok podľa § 59 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb. (pozn. teraz § 50 ods. 2 Tr. zák., resp. § 51 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. c) Tr. zák.) výrazný výchovný cieľ; odsúdenému sa ním v skúšobnej dobe pripomína, že je podmienkou jeho osvedčenia, aby sa podľa svojich možností aktívne usiloval o nápravu škodlivého majetkového následku spáchaného trestného činu. Tým sa prehlbuje výchovný vplyv podmienene odkladu výkonu trestu, pretože nespĺnenie tejto podmienky je dôvodom jeho odsúdenia, že sa obvinený neosvedčil (§ 60 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb.) (pozn. teraz § 50 ods. 4 Tr. zák.).“ (k tomuto viď Zhodnotenie praxe súdov z hľadiska plnenia uznesenia pléna Najvyššieho súdu z 1. apríla 1965, Pls 1/1965, ktoré bolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk ČSSR pod R II/1967).

Z uvedeného plynie, že kým u obžalovaného N. špecializovaný súd výrokom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 288 ods. 1 Tr. por. rozhodol o náhrade škody, ktorý si poškodený MPA RV SR uplatnil v adhéznom konaní podľa § 46 a nasl. Tr. por., v prípade obžalovaného W. súd vo výroku o treste uložil primeranú povinnosť podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu. Ako bolo uvedené, ide o dva úplne odlišné právne inštitúty, keďže výrok týkajúci sa obžalovaného W. nepredstavuje exekučný titul a nemôže byť tak podkladom pre nútený výkon rozhodnutia a naopak, výrok týkajúci sa obžalovaného N. nemá pôsobiť výchovne a (v prípade podmienene odkladu výkonu trestu odňatia slobody) nemal by tak vplyv na posudzovanie podmienok pre jeho osvedčenie sa v skúšobnej dobe podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. (k tomuto viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 12. januára 2017, sp. zn. 5 Tost 1/2017, resp. uznesenie najvyššieho súdu z 24. novembra 2015, sp. zn. 2 Tost 38/2015).

Naznačené východiská je potom treba mať na pamäti aj pri posudzovaní splnenia podmienok pre ich aplikáciu. Nevyhnutným predpokladom pre priznanie nároku poškodeného na náhradu škody podľa § 164 písm. a) Tr. por. je predovšetkým fakt, že ide o škodu, ktorú je možné v adhéznom konaní podľa § 46 ods. 3 Tr. por. uplatniť a priznať. V prejednávacom prípade však o takúto škodu nešlo. Aj keď v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. sa pomoc a podpora poskytuje prijímateľovi na základe zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obch. zák., rozhodnutiu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku predchádza konanie o žiadosti podľa § 14 a nasl. zákona č. 528/2008 Z. z. Ide o osobitné

správne konanie [na ktoré sa podľa § 12 ods. 6 zákona č. 528/2008 Z. z. až na malé výnimky nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“)], ktoré vedie správny orgán, ktorým je zvyčajne riadiaci orgán pre regionálny operačný program (v tomto prípade MDVaRR SR) a jeho účastníkom je žiadateľ (v tomto prípade obec Horný Váčičov). Výsledkom tohto konania je individuálny správny akt - rozhodnutie o ne / schválení žiadosti podľa § 14 ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., ktoré je od účinnosti novely č. 111/2012 Z. z. v zmysle ods. 18 predmetného ustanovenia vylúčené z rámca súdneho prieskumu. Obdobná situácia je aj v prípade konania o vrátení poskytnutého príspevku, ktoré sa riadi § 24 zákona č. 528/2008 Z. z. (v tomto smere viď aj čl. 10 ods. 1 písm. c), d) a čl. 14 ods. 3 VZP k Zmluve o poskytnutí NFP) v spojení s § 31 ods. 12 zákona č. 523/2004 Z. z. a zákona č. 71/1967 Zb. s naopak, následnou možnosťou súdneho správneho prieskumu.

Ak teda v danom prípade MPaRV SR ani nejde o náhradu škody, ale de facto o vrátenie protiprávne vylákaného NFP (s príslušnými penále), potom trestný súd, ktorý v adhéznom konaní podľa § 46 ods. 3 Tr. por. rozhoduje o civilnoprávnom nároku poškodeného na náhradu škody, nie je oprávnený atrahovať si kompetenciu správneho orgánu (a neskôr správneho súdu) a samostatne posudzovať, či ne / došlo k porušeniu predpisov administratívnoprávnej povahy a či teda je daný dôvod na vrátenie poskytnutých príspevkov a príp. v akom rozsahu. Úlohou trestného súdu je v takýchto prípadoch vyčísl'ovať výšku skutočne spôsobenej škody za účelom správnej právnej kvalifikácie skutku, avšak už ďalej nemá kompetenciu (hoci by aj v konaní bola jej výška bez pochybností zistená) rozhodnúť o vrátení poskytnutého NFP. Uvedené platí o to viac, že v týchto prípadoch sa výška skutočne spôsobenej škody častokrát líši od výšky príspevku, ktorý má byť vrátený (k tomuto viď § 30 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z.).

Nad rámec uvedeného, najvyšší súd dopľňa, že v danom prípade nebola naplnená ani ďalšia podmienka pre priznanie predmetného nároku, a to existencia pasívnej legitimácie obžalovaného. Musí to byť obžalovaný a nie právnická osoba, v mene ktorej tento ako štatutárny orgán konal, kto by v prípadnom civilnom konaní (resp. konaní pred iným orgánom) bol povinný spôsobenú škodu nahradiť. Z dokazovania v tejto veci však jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný N. pri uzavretí Zmluvy o poskytnutí NFP, ako aj pri podávaní žiadostí o platby nekonal ako súkromná fyzická osoba, ale ako starosta obce K. O.. Keďže prijímateľom nenávratného finančného príspevku bola obec a nie obžalovaný N., nemožno tohto postupom podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazat' k náhrade spôsobenej škody.

Z týchto dôvodov rozhodol odvolací súd tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. zrušil výroky o náhrade škody u obžalovaného N. a poškodeného MPaRV SR podľa § 288 ods. 1 Tr. por. v celom rozsahu odkázal na správne konanie. Špecializovaný súd totiž správne mal postupovať (reštriktívnym výkladom) podľa § 256 ods. 3 Tr. por. a uznesením rozhodnúť tak, že poškodený MPaRV SR sa (len) s jeho nárokom na náhradu škody do konania nepripúšťa. Ak sa tak však už stalo, potom odvolaciemu súdu neostalo nič iné, len o uplatnenom nároku rozhodnúť - v danom prípade tak, že poškodeného MPaRV SR podľa § 288 ods. 1 Tr. por. v celom rozsahu odkázal na (vyššie popísané) správne konanie.

Pokiaľ ide o Obec K. O., ktorá sa prihlásila do konania na strane poškodeného, najvyšší súd uvádza, že obec takýmto postavením neopľýva. Ku škode došlo na prostriedkoch štátneho rozpočtu, resp. rozpočtu EÚ a nie na obecných prostriedkoch. I keď je pravdou, že obec K. O. z 5 % participovala na financovaní projektu, tieto jej náklady neboli započítané do spôsobenej škody. Naopak, bola to obec, ktorá trestným konaním svojho starostu získala finančné prostriedky, na ktoré by inak nemala nárok. Neušlo tiež pozornosti najvyššieho súdu, že JUDr. Záhumenský, ktorý v mene obce konal, bol splnomocnený obžalovaným N., ktorý nemôže vykonávať oprávnenia poškodeného, keďže má protichodné záujmy. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 298 Tr. por. v spojení s § 256 ods. 3, ods. 4 Tr. por. a § 47 ods. 1 Tr. por. obec K. O. do konania na strane poškodeného nepripustil.

Pokiaľ ide o obžalovaného W., ktorému súd uložil primeranú povinnosť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia nahradiť spôsobenú škodu podľa § 51 ods. 2, ods. 4 (pozn. správne asi malo byť podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. c) Tr. zák.), pre takýto postup, na rozdiel od rozhodovania o

nároku podľa § 46 a nasl. Tr. por. v spojení s § 164 písm. a) Tr. por., nie je potrebné, aby si poškodený uplatnil nárok na náhradu škody, dokonca ani nie je nutné vymedziť osobu poškodeného (oprávneného) a výšku škody, ktorú má páchatel' nahradiť (k tomuto viď aj ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 906 - 907). Účelom predmetného ustanovenia, ako bolo povedané, je výchovne pôsobiť na páchatel'a, aby ten v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia preukázal polepšenie tým, že sa pokúsi nahradiť spôsobenú škodu v rozsahu, v akom sa na nej podieľal a v akom mu to („podľa svojich síl“) jeho finančné možnosti dovoľujú. Nejde teda primárne o odškodnenie poškodeného, ale hlavne o preukázanie snahy páchatel'a po náprave.

Aj v tomto prípade však uloženiu predmetnej povinnosti (zaviazať obžalovaného W. nahradiť škodu podľa § 51 ods. 4 písm. c) Tr. zák.) bráni skutočnosť, že v posudzovanej veci nejde o uplatňovanie nároku na náhradu škody, ale osobitného verejnoprávneho nároku na vrátenie poskytnutého NFP, ktorého rozsah a obsah sa riadi príslušnými správnyimi predpismi a Zmluvou o poskytnutí NFP (v tomto smere viď predovšetkým B časť stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 29. novembra 2017, sp. zn. Tpj 39 - 60/2017, uverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod R 71/2017). Na druhej strane, s ohľadom na demonštratívny výpočet zákonných obmedzení a povinností podľa § 51 ods. 3 a ods. 4 Tr. zák., odvolací súd postupoval podľa § 51 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a zaviazal obžalovaného W., aby sa v skúšobnej dobe pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu (viď § 36 písm. k) Tr. zák. per analogiam).

Pokiaľ ide o túto povinnosť, odvolací súd dopĺňa, že nemohol bližšie špecifikovať, ako konkrétne by sa mal obžalovaný W. o odstránenie škodlivých následkov pričiniť. Je tomu tak preto, lebo v posudzovanom prípade bola prijímateľom NFP obec K. O. a bude to teda práve táto obec, ktorá bude povinná neoprávnené výdavky v konečnom dôsledku vrátiť do rozpočtu MPaRV SR, aby si ich následne „regresom“ uplatňovala od páchatel'ov, t. j. (v tom čase už bývalého) starostu N. a obžalovaného W.. Z uvedeného plynie, že odstraňovanie následkov trestného konania môže byť do určitej miery závislé od ďalšieho postupu MPaRV SR a obce K. O. (či MPaRV SR vydá rozhodnutie o vrátení NFP, či bude zo strany obce napadnuté opravnými prostriedkami, či si obec uplatní nárok na náhradu škody od páchatel'ov atď.). Žiada sa aj dodať, že obžalovaný W. sa na trestnej činnosti podieľal v nepomerne menšej miere ako spoluobžalovaný N. (pozn. v tomto smere odvolaciemu súdu nie je zrejmé, prečo súd prvého stupňa zaviazal oboch obžalovaných k náhrade škody na „polovicu“) a tomu by preto mal zodpovedať aj rozsah, v akom by sa na odstraňovaní škodlivých následkov mal podieľať. Konkrétny spôsob ako súdom formulovanú povinnosť podľa § 52 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. naplniť, bude preto do veľkej miery závisieť od rozhodnutia probačného a mediačného úradníka, postupujúceho podľa § 2 ods. 1 písm. a) body 1 a 7 a § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 550/2003 Z. z. o probačných a mediačných úradníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z týchto okolností súd vychádzal, keď vo vzťahu k obžalovanému W. postupoval podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por., zrušil výrok o treste a spôsobe jeho výkonu s tým, že mu prikázal pričiniť sa v skúšobnej dobe o odstránenie škodlivých následkov trestných činov.

Na podklade týchto skutočností rozhodol odvolací súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.